

Iz življenja in sveta

Možgani pišejo

S krivuljami bodo določali telesno in duševno stanje človeka

Po načinu, kakor sprejemajo s posebno pripravo, elektrokardiografom, električne toke, ki nastajajo pri utripanju srca, sprejemajo in beležijo že dalj časa s tako zvanim elektrokardiografom delovanje možganov. V zadnjem času je to metodo izpopolnil prof. Berger v Jeni.

Berger odvaja električne toke čisto enostavno s srebrnimi paličicami, nadaljnji postopek pa ustreza popolnoma postopanju z elektrokardiografom. Uspeh so bele krivuljaste črte na bobenčku, ki je namazan s sajami. Iz teh krivulj, njihovih »dolin« in »vrhov«, se dajo spoznati marsikateri stvari.

Doslej je prof. Berger razločil dve glavni vrsti krivulj ali kefalogramov, ki jih imenuje »val alfa« in »val beta«. Valovi alfa izražajo prenos telesnih delovanj na možgane, valovi beta pa izražajo življenjske procese v živčni stanici sami.

Zanimivo je, da novorojenci, ki seveda nimajo razvitih možganov, ne kažejo nobenega kefalograma. Šele v petem, šestem tednu se pričenejo pojavljati karakteristične krivulje, ki postanejo kmalu podobne kefalogramu odraslih oseb.

Zanimivo je, pa seveda naravno, da so valovi alfa pri razburjenem človeku visoki in dolgi, pri spečem človeku pa nizki. Pri narkozah so spočetka v skladu s pacientovo vznemirjenostjo visoki, nato izginejo in se med počasnim prebujenjem pojavijo sprva v presledkih nekoliko sekund, končno v normalnem ritmu. Tudi mrzlice imajo svoje karakteristične oblike krivulj. Duševno stanje nam kažejo krivulje n. pr. tako, da so v primeru bebovosti dolge in nizke, skoraj že podobne premicam. Iz vsega navedenega sledi, da bodo imeli elektrokardiogrami v bodočnosti gotovo še velik pomen v medicini in v sodni dvoran.

Materin obisk

Mati ameriškega državnega predsednika Roosevelta v Washingtonu

Kulturne novosti iz sodobne Nemčije

Kaj je nacionalizem

»Nacionalizem je spoznanje stvari in človeka, ki nimajo nobene zveze z »znatnostjo« je dejal dr. Ley na gradu Lobedi.

Ker ni bilo komunistov...

»Po poročilih policijskega ravateljstva v Essenu sta trčili okoli 3. ure zjutraj dve S. A. patrulji, ki sta stikali za komunističnimi letaki. Pri tem je bil en moški ranjen s strelom v pljuča, drugi pa je dobil strel v koleno.« Tako pravijo nemški listi.

Smrad po česnu

Ravnateljstvo berlinskega kopališča Wannsee opravičuje prepoved za kopanje židov, češ, da so se arijski kopalci pritožili, da izpuhteva iz vode smrad po česniku...

Kdaj naj jemo?

V naših krajih imamo življenje tako urejeno, da smatramo za glavni jedilni čas in obrok kosilo, ki ga povzujemo opoldne. Francozi in Angleži pa imajo opoldne samo drugo južino, dočim je njih glavni obrok med 6. in 7. uro zvečer. Pri nas imamo po opoldanskem kosilu še večerjo, navadno okoli 8. zvečer, ki odgovarja po svoji sestavi drugemu zajtrku Francozov in Angležev.

Katera izmed teh dveh jedilnih navad je boljša?

Zdravniki pravijo, da zavisi odgovor na to vprašanje od dela, ki ga opravljamo in pa od letne dobe. Duševni in telesni delavci, ki opravljajo naporna dela, bi se morali držati francoske in angleške razdelitve prehrane, ki povzroča, da le za kratek čas prekinemo delo in po jedi tudi nismo zaspani. Ko pa je dnevno delo pri kraju, gre lahko vsakdo mirno in z najboljšim tekotom k mizi, samo ne sme potem oditi prekmalu k počitku.

Grozna ljubavna drama v Parizu

Umoril je svojo ženo, svojega sina, svojo prijateljico in sebe

Pariz, v avgustu.

Parisko javnost je pretresla grozljiva drama, v katere središču stoji zastopnik neke vinske veletrgovine Andre Guibal, mož solidnega življenja, ki je bil, kakor pravijo vsi, ki so ga poznali, tudi vzoren zakonski mož in ljubeč oče.

Ta Guibal je nekega jutra rano zapustil stanovanje, šel po stopnicah k izhodu ter povedal hišnici, ki ga je srečala pri durih, da gre na pogreb nekega sorodnika. Nato se je informiral, če je njegova žena odpovedala mesarju za naslednje dni, ko ne bo družine v Parizu. Hišnica mu je pojasnila, da se to ni zgodilo, naker se je Guibal osebno napotil v mesnico ter naročil, naj ne prinašajo mesa v njegovo stanovanje do preklica.

Hišnica ni videla po odhodu Guibala ne njegove žene niti njegovega sina. To pa se ji ni zdelo nič nenavadnega. Naslednji dan je prišla dopisnica s sporočilom, da ne bo družine domov pet do šest dni. Ko pa je čez nekaj dni pometala hišo, ji je udaril v nos čuden smrad, ki jo je opozarjal, da mora biti v bližini mrlič. Prestrašena je hitela na policijo, ki je takoj s silo odprla stanovanje. Navzočim se je nudil grozen prizor: V kuhinji je ležalo na tleh truplo Guibalovega sina. Bilo je dvakrat prestreljeno skozi glavo. V jedilnici pa je ležala Guibalova žena s prestreljenimi senc. Njen obraz je bil od revolverskih strelcov tako popačen, da so ga le s težavo prepoznali. Po položaju pokojnice sodeč, jo je morilec ustrelil v trenutku, ko je pometala sobo. Vsa znamenja govorijo za to, da je bil storilec Guibal, tembolj, ker se je izkazalo, da je tiste dni pobegnil s svojo ljubico Madeleine Solon.

Policija je kmalu dognala, da zločin ni bil izvršen v afektu, temveč po tehtnem premisleku. André Guibal je bil namreč v zadnjem času vzel na posodo velike vsote pri svojih znanih. Teden dni pred zločinom je dal obnoviti svoj in svoje žene potni list, s katerim sta hotela on in njegova ljubica, 27-letna rjavka Madeleine Solon, pobegniti. Toda pobeg se jima ni posrečil. Ko sta začutila v svoji bližini roko pravice, je Guibal naperil samokres še proti svoji ljubici in sebi ter obema pomagal na drugi svet. Na begu z avtomobilom je

ustretil v nekem hotelu v Mouliwu najprej svojo ljubico, potem pa še sebe. Policija je dobila v roke dokaze, ki izpričujejo, da je bila Madeleine Solon, popolnoma nedežna na umoru Guibalove žene in sina.

Zgoraj: Andre Guibal; spodaj: Madeleine Solon

Guibal (zgoraj) po samomoru in njegova nova žena Madeleine Solon

PRAVKAR JE IZŠLA NOVA ŠTEVILKA

ilustrirane tedenske revije

z naslednjo vsebino:

Naslovna slika: R. Schneider: PLAVZ (lesorez)

ZACETEK IN KONEC SVETA (Kozmološko razmišljanje)

ZNANOST ISČE NOVIH DREVES (Kakšni bodo gozdovi bodočnosti? — s slikami)

VODNE NAPRAVE IZ LEDU

Dr. Iv. Lah:

KNEZ PRIBINA (Nekaj misli ob nitranskih slavnostih — s slikami)

KRALJ ALKOHOL

ZARECI PRST NA NEBU

NEMSKO »VISTOSMERJENJE«

SVETOVNE ZGODOVINE

GOLOBJE IN RADIO

SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Karlo Kocjančič:

ZAPISKI BORISA MOLANA (Roman)

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafličeva ul. 5.

„ŽIVLJENJE IN SVET“

Dr. Oskar Reja:

VREME IN PODNEBJE V PLANINAH

DNEVNO SPREMINJANJE TEŽNOSTI

Frank Buck:

DOŽIVLJAJI V DŽUNGLI (s sliko)

CLOVEK IN DOM (Stanovanje v stari ali novi hiši — s sliko)

IVERI

ZA MISLECE GLAVE

SAH

NA POTI DO NADPOVPRECEGA CLOVEKA

KARIKATURA

ZENSKA V ANGLESKEM SPORTNEM ŽIVLJENJU

ANEKDOTE

HUMOR (Adamson)

Zvezek vsebuje poleg tega še dosti zanimivega drobiža in lepih slik.

Moderna glasba — tvorniški hrup

Zanimivi spomini pianista Paderewskega

Avгustov zvezek glasbene revije »Muzyka«, ki jo izdaja Poljak dr. Matevž Glinski, objavlja zanimiv odlomek iz spominov klavirskega virtuosa Paderewskega, bivšega poljskega državnega predsednika.

Največji klavirski mojster našega časa v tem odlomku izpričuje neskončno spoštovanje do Beethovna. Kult velikega glasbenika se je za Paderewskega začel že v njegovem 12. letu, ko je prvič v Varšavi slišal Peto simfonijo. Od leta do leta pa se je to spoštovanje stopnjevalo.

V Beethovnu sta po sodbi Paderewskega zapopadna ne le Schumann in Mendelssohn, ampak je anticipiran celo Chopin. Zelo zanimivo je, kar pravi Paderewski o klavirski igri. Njegovo mnenje je, da je za klavirsko igranje potrebna tudi fizična moč, toda brezpogojno potrebna ni. Za

primer navaja pianistinji Zofiji Menterjevo in Terezo Carreno, ki sta razpolagali skoroda z moškim udarom, pa jima je navzlic temu nedostajalo občutka in nežnosti.

Glede spomina pri glasbeniku razlikuje Paderewski tri stopnje: vizuelni, zvočni in prstni spomin. So umetniki, ki se jim vtisne glasba v spomin, samo če pregledajo note. Druga vrsta memorira skladbo, tretja obvlada skladbo s prsti, ki se jim vtisne avtomatično v spomin, da jo reproducirajo čisto proti umetnikovi volji. To vrsto spomina smatra Paderewski za najvažnejšo, ki pride v poštev za reproduciranje, zlasti za izvajanje polifone glasbe in večglasnih fug.

Na koncu priznava Paderewski, da ga je v njegovem dolgoletnem glasbenem udejstvarjanju spomin dvakrat pustil na cedilu. Prvič se je to zgodilo pri neki Bachovi fugi, drugič pri nekem Rubinsteinovem klavirskem koncertu s spremljevanjem orkestra. Ta koncert je vodil dirigent Lamoureux v Parizu. Takšna reč pomeni za umetnika naravnost katastrofo.

Paderewski se zelo pesimistično izraža o sodobni glasbi. Lirika in občutje bolj in bolj izginjata. Moderni skladatelji ustvarjajo muziko z divjim hrupom, ki spominja na tvornice. Produkcijo takšne glasbe je izzvala svetovna kriza. Z vidika znanosti in tehnike ustvarja naša doba čudeza. Umetnost pa so pahnili z njenega prestola, da na tleh umira in hira, ker ne najde več rodovitnih tal.

KARIKATURA

LEV TROCKIJ

po razgovoru z Litvinovim v francoskem kopališču

ANEKDOTA

Znani francoski kemik Marcelin Berthelot je bil imenovan za prosvetnega ministra. Mož je bil v zasebnem življenju silno skromen. Drugi dan po svojem imenovanju je šel v ministrstvo, da bi nastopil funkcijo. Toda vratar ga je zavrnil z besedami: »Oprostite, ne morete vstopiti, ker gospoda ministra še ni v uradu.« — »Dobro,« je odvrnil na njegovo opazko Berthelot; »prišel bom torej jutri.«

VSAK DAN ENA

»Kaj se je vendar zgodilo s teboj?«

»Videl sem na ulici podkev. Ker prinaša srečo... sem jo hotel pobrati, toda že sem ležal pod avtomobilom!«

K razpustu irskih fašistov

Spomenik irskim narodnim junakom Collinsu, Griffithu in O'Higginsu v Dublinu, kojih politični nasledniki so organizirani v pravkar razpuščenih formacijah »modrih strajca«

Vrtilni parni kotel

Neki nemški inženjer je izumil parni kotel, ki se vrti s 3000 obrati na minuto okoli osi, katera je zvezana s turbino.

V principu spominja ta izum na letalske motorje, kakršne so še mnogo uporabljali v svetovni vojni, ki so pa danes že davno zastareli. Parni kotel na tej podlagi pa pomeni nekaj novega in obeta, da bo imel veliko praktično vrednost. Pred vsem je rešil težak tehnični problem: proizvajanje visokih parnih tlakov, ne da bi vodo samo, kakor pri Bensonovem kotlu, pritiskali v kotel pod ogromnim tlakom do 230 at.

Rotorni kotel, kakor ga imenuje izumitelj, ne potrebuje nobene sesalke, ki pretaka vodo v kotel v razmerju s potrebo. Vrti se okrog vrtljive vretena, ki je na eni strani zvezano z navadnim vodnim rezervoarom, v katerem stoji voda pod normalnim atmosferskim tlakom, na drugi strani pa izpušča paro s tlakom 100 at. Voda prihaja v kotel skozi radialno nameščene cevi, sredobežna sila, ki nastaja ob hitrem vrtenju kotla, pa proizvaja visoki parni tlak. Bližnji poskusi bodo pokazali, kolikšno vrednost ima ta novovrstni kotel.

Prvi podpis

Thomas Peterson v Severni Dakoti je bil prvi farmer, ki je podpisal Rooseveltov načrt za nadzorstvo proizvodnje. Peterson se je s svojim podpisom obvezal, da bo zmanjšal proizvodnjo pšenice na svojih posestvih

Leopard ugrabil otroka

V Columbu na Ceylonu je leopard ugrabil staršem petmesečno dete, ki so ga bili pustili na vrtu za nekaj minut brez nadzorstva. Ko se je mati vrnila, je našla prazno zibelko, očividci pa so pripovedovali, da so videli, kako je leopard ugrabil otroka in ga odnesel v zobeh čez vrtno ograjo.

Starši so takoj začeli iskati zver, ki jim je, kakor so domnevali, požrla otroka. Toda silno so se začudili, ko so zaslišali v bližini vekajoč otroški glas. Šli so za njim in so v svoje začudenje našli otroka nepoškodovanega v nekem usadu, kjer ga je bil leopard pokrtil z listjem.

Velika dobrodelna tekma

Na Rakeku

V črnomlju

Splitski akvareli...

Kako »se grejo« v JPS?

Plavalna tekma v Radovljici

Sokol
Otvoritev Sokolskega doma
v Laškem

Temperatura: Ljubljana —, 13.2, 24.0, —, Maribor 20.5, 13.0; Zagreb 23.0, 15.0; Beograd 22.0, 13.0, Sara'evo 24.0, 8.0; Skoplje 32.0, 10.0; Split 30.0, 19.0; Kumbor —, 18.0; Rab —, 17.0.

K Slovan. Drévi ob 20. članski

Otvoritev Sokolskega doma v Laškem

Temperatura: Ljubljana —, 13.2, 24.0, —, Maribor 20.5, 13.0; Zagreb 23.0, 15.0; Beograd 22.0, 13.0, Sara'evo 24.0, 8.0; Skoplje 32.0, 10.0; Split 30.0, 19.0; Kumbor —, 18.0; Rab —, 17.0.

Šolstvo

Na državni dvorazredni trgovski šoli v Celju bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra.

Iz življenja na deželi
Iz Ptujja

j— Dva velika shoda JNS bosta v nedeljo, in sicer takoj po rani maši v Zavrču, ob 11. uri na pri. Sv. Rokovi v Holodcu.

rodni poslane

Sv. Ane. Avtobusi vozijo ob sobotah od zadnjega turista, ob nedeljah in praznikih od prvega jutranjega vlaka in zvečer ob pol 8. nazaj od Sv. Ane v Trzič in v Ljubljano.

Vremensko poročilo

Temperatura: Ljubljana —, 13.2, 24.0, —, Maribor 20.5, 13.0; Zagreb 23.0, 15.0; Beograd 22.0, 13.0, Sara'evo 24.0, 8.0; Skoplje 32.0, 10.0; Split 30.0, 19.0; Kumbor —, 18.0; Rab —, 17.0.

edstavnikov podsavezov, ki se

rimlja, so se voditelji in organizatorji začela izmikati tla pod nogami. Videli so, kam je na eni strani prišlo, videli, da so

hotel »Bellevue«, kjer so bili naši tekmovalci res dobro nastanjeni in odlično hranjeni — nato pa se od organizatorjev in

tešen poraz — žal, pa je prišlo drugače:

Na tekmi v Splitu

